

An Bhruiséil, 6 Samhain 2020
(OR. en)

12525/20

**Comhad Idirinstitiúideach:
2018/0252(NLE)**

**ATO 60
CADREFIN 351**

NÓTA

ó: Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig: Coiste na mBuanionadaithe

Uimh. an doic. ón 10137/18
gCoim.:

Ábhar: Togra le haghaidh RIALACHÁN ÓN gCOMHAIRLE lena mbunaítear clár airgeadais tiomnaithe um dhíchoimisiúnú saoráidí núicléacha agus bainistiú dramhaíola radaighníomhaí, agus lena n-aisghairtear Rialachán (Euratom) Uimh. 1368/2013 ón gComhairle

Tar éis don Mheitheal um Cheisteanna Adamhacha críoch a chur ar an obair, gheobhaidh na toiscaireachtaí san Iarscríbhinn leagan glan den togra thuasluaite.

2018/0252 (NLE)

Togra le haghaidh

RIALACHÁN ÓN gCOMHAIRLE

lena mbunaítear clár airgeadais tiomnaithe um dhíchoimisiúnú saoráidí núicléacha agus bainistiú dramhaíola radaighníomhaí, agus lena n-aisghairtear Rialachán (Euratom) Uimh. 1368/2013 ón gComhairle

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach, agus go háirithe Airteagal 203 de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Ag féachaint don tuairim¹ ó Pharlaimint na hEorpa,

De bharr an mhéid seo a leanas:

- (1) I gcomhréir le Dearbhú na Róimhe², ba cheart Eoraip atá slán sábháilte a chumasú le buiséad an Aontais; is gné é sin lenar rannchuidigh na cláir um dhíchoimisiúnú núicléach go dtí seo agus lena bhféadfaidís rannchuidiú a thuilleadh. Tar éis saoráid núicléach a dhúnadh, is é an tionchar dearfach is mó a bhíonn le baint amach an laghdú de réir a chéile ar riosca raideolaíoch do na hoibrithe, don phobal agus don chomhshaol sna Ballstáit lena mbaineann agus san Aontas ina iomláine freisin.

¹

² Dearbhú ó cheannairí 27 mBallstát agus ón gComhairle Eorpach, ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gCoimisiún Eorpach (25 Márta 2017)
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fr/STATEMENT_17_767

- (2) Is féidir breisluach níos mó de chuid an Aontais a bheith ag baint le clár airgeadais caiteachais thiomnaithe trí bheith ina thagarmharc laistigh den Aontas chun saincheisteanna teicneolaíochta um dhíchoimisiúnú núicléach a bhainistiú go sábháilte agus eolas a scaipeadh. Ba cheart an cúnamh airgeadais sin a chur ar fáil ar bhonn meastóireacht *ex ante* ina sainaitheofaí na riachtanais shonracha agus ina léireofaí breisluach an Aontais agus é mar aidhm leis tacú le díchoimisiúnú saoráidí núicléacha agus bainistiú sábháilte dramhaíola radaighníomhaí.
- (3) Ba cheart do na gníomhaíochtaí a chumhdaítear leis an Rialachán seo dlí an Aontais agus an dlí náisiúnta is infheidhme a chomhlíonadh. Ba cheart cúnamh airgeadais den sórt sin a bheith eisceachtúil i gcónaí, gan dochar do na prionsabail agus do na cuspóirí a eascraíonn as an reachtaíocht maidir le sábháilteacht núicléach, eadhon Treoir 2009/71/Euratom³ ón gComhairle, agus bainistiú dramhaíola, eadhon Treoir 2011/70/Euratom⁴ ón gComhairle. Is ar na Ballstáit i gcónaí atá an fhreagracht deiridh as an mbainistiú sábháilte ar bhreosla spionta agus ar dhramhaíl radaighníomhach a ghintear, i gcomhréir le hAirteagail 4(1) agus 7(1) de Threoir 2011/70/Euratom ón gComhairle.
- (4) De réir an Phrótacail i dtaobh na gcoinníollacha agus na socruithe chun Poblacht na Bulgáire agus an Rómáin a ligean isteach san Aontas Eorpach⁵, gheall an Bhulgáir go ndúnfadh sí aonaid 1 agus 2 agus aonaid 3 agus 4 ag stáisiún núicléach Kozloduy faoin 31 Nollaig 2002 agus faoin 31 Nollaig 2006 faoi seach, agus go ndéanfadh sí na haonaid sin a dhíchoimisiúnú ina dhiaidh sin. Is é an toradh a bhí ar an díchoimisiúnú go bhfuil ualach suntasach airgeadais ann don Bhulgáir ó thaobh costas díreach agus indíreach de. I gcomhréir lena hoibleagáidí, dhún an Bhulgáir na haonaid uile lena mbaineann laistigh de na spriocdhátaí faoi seach.

³ Treoir 2009/71/Euratom ón gComhairle an 25 Meitheamh 2009 lena mbunaítear creat Comhphobail maidir le sábháilteacht núicléach na suiteálacha núicléacha (IO L 172, 2.7.2009, lch. 18)

⁴ Treoir 2011/70/Euratom ón gComhairle an 19 Iúil 2011 lena mbunaítear creat Comhphobail maidir le bainistiú freagrach agus sábháilte ar bhreosla spionta agus ar dhramhaíl radaighníomhach (IO L 199, 2.8.2011, lch. 48)

⁵ IO L 157, 21.6.2005, lch. 29

- (5) De réir Phrótacal Uimh. 9 maidir le haonaid 1 agus 2 ag stáisiún núicléach Bohunice V1 sa tSlóvaic⁶, atá ag gabháil le hIonstraim Aontachais 2003, gheall an tSlóvaic go ndúnfadh sí aonaid 1 agus 2 ag stáisiún núicléach Bohunice VI faoin 31 Nollaig 2006 agus faoin 31 Nollaig 2008 faoi seach, agus go ndéanfadh sí na haonaid sin a dhíchoimisiúnú ina dhiaidh sin. Is é an toradh a bhí ar an díchoimisiúnú go bhfuil ualach suntasach airgeadais ann don tSlóvaic ó thaobh costas díreach agus indíreach de. I gcomhréir lena hoibleagáidí, dhún an tSlóvaic na haonaid uile lena mbaineann laistigh de na spriocdhátaí faoi seach.
- (6) I gcomhréir lena gcuid oibleagáidí faoin gConradh Aontachais agus le cúnaimh ón Aontas, tá dul chun cinn suntasach déanta ag an mBulgáir agus ag an tSlóvaic chun stáisiúin núicléacha Kozloduy agus Bohunice V1 a dhíchoimisiúnú. Tá gá le tuilleadh oibre chun an staid deiridh díchoimisiúnúcháin a bhaint amach. Bunaithe ar na pleananna reatha díchoimisiúnúcháin, tá sé beartaithe an obair dhíchoimisiúnúcháin a thabhairt i gcrích faoi 2030 ag stáisiún núicléach Kozloduy agus faoi 2025 ag stáisiún núicléach Bohunice V1.
- (7) Bunaíodh Airmheán Comhpháirteach Taighde (JRC) an Choimisiúin Eorpaigh le hAirteagal 8 de Chonradh Euratom. Agus an tAirteagal seo á chur i bhfeidhm, síníodh comhaontuithe suímh le linn na tréimhse 1960-62 idir an Comhphobal, an Ghearmáin, an Bheilg, an Iodáil agus an Ísiltír. Sa dá chás dheireanacha sin, aistríodh suiteálacha núicléacha náisiúnta chuig an gComhphobal. Cuireadh bonnagar i bhfeidhm ag na ceithre shuíomh atá dírithe ar thaighde núicléach agus a chuimsíonn suiteálacha nua. Tá roinnt de na suiteálacha sin fós in úsáid inniu agus dúnadh suiteálacha eile, i gcásanna áirithe níos mó ná 20 bliain ó shin, agus den chuid is mó, tá siad imithe i léig.

⁶ IO L 236, 23.9.2003, lch. 954

- (8) Ar bhonn Airteagal 8 de Chonradh Euratom, agus i gcomhréir le hAirteagal 7 de Threoir 2011/70/Euratom²⁴ ón gComhairle, ba cheart do JRC a dhliteanais stairiúla núicléacha a bhainistiú agus a shuiteálacha núicléacha múchta a dhíchoimisiúnú i gcomhréir leis an reachtaíocht náisiúnta faoi seach. Dá réir sin, seoladh clár JRC um dhíchoimisiúnú agus bainistiú dramhaíola in 1999 le Teachtaireacht chuig Parlaimint na hEorpa agus chuig an gComhairle⁷, agus tá nuashonrú rialta curtha ar fáil ag an gCoimisiún ó shin ar dhul chun cinn an chláir⁸.
- (9) Measann an Coimisiún Eorpach gurb é an bealach is fearr le ceanglais a chomhlíonadh de réir Airteagal 5(1)(f) agus Airteagal 7 de Threoir 2011/70/Euratom ón gComhairle straitéis a shaothrú lena gcomhcheanglaítear gníomhaíochtaí díchoimisiúnúcháin agus bainistithe dramhaíola, mar aon le tús a chur leis na pléití idir JRC agus na Ballstáit óstacha maidir leis an bhféidearthacht na dliteanais i dtaca le díchoimisiúnú agus breosla spíonta agus bainistiú dramhaíola radaighníomhaí a aistriú i gcás comhaontuithe frithpháirteacha idir an Coimisiún agus na Ballstáit óstacha. Ba cheart do JRC foráil a dhéanamh d'acmhainní leordhóthanacha agus iad a choinneáil chun a oibleagáidí a chomhlíonadh i ndáil le díchoimisiúnú agus sábháilteacht an bhainistithe ar bhreosla spíonta agus dramhaíl radaighníomhach.

⁷ *Historical liabilities resulting from nuclear activities carried out at the JRC under the Euratom Treaty – Decommissioning of obsolete Nuclear Installations and Waste Management, COM(1999)114 final* [Dlíteanais stairiúla de thoradh gníomhaíochtaí núicléacha arna ndéanamh ag JRC faoi Chonradh Euratom – Suiteálacha Núicléacha agus Bainistiú Dramhaíola atá imithe i léig a dhíchoimisiúnú, COM(1999)114 final]

⁸ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig an gComhairle agus chuig Parlaimint na hEorpa – *Decommissioning of nuclear installations and waste management - Nuclear liabilities arising out of the activities of the Joint Research Centre (JRC) carried out under the Euratom Treaty, SEC(2004)621 final* [Díchoimisiúnú suiteálacha núicléacha agus bainistiú dramhaíola – Dlíteanais núicléacha ag eascairt as gníomhaíochtaí an Airmheáin Chomhpháirtigh Taighde (JRC) arna ndéanamh faoi Chonradh Euratom, SEC(2004)621 final]

Teachtairacht ón gCoimisiún chuig an gComhairle agus chuig Parlaimint na hEorpa – *Decommissioning of Nuclear Installations and Management of Radioactive Waste: Management of Nuclear Liabilities arising out of the Activities of the Joint Research Centre (JRC) carried out under the Euratom Treaty, COM(2008)903 final* [Díchoimisiúnú Suiteálacha Núicléacha agus Bainistiú Dramhaíola Radaighníomhaí: Bainistiú Dlíteanas Núicléach ag eascairt as gníomhaíochtaí an Airmheáin Chomhpháirtigh Taighde (JRC) arna ndéanamh faoi Chonradh Euratom, COM(2008)903 final]

Teachtairacht ón gCoimisiún chuig an gComhairle agus chuig Parlaimint na hEorpa – *Decommissioning of Nuclear Installations and Management of Radioactive Waste: Management of Nuclear Liabilities arising out of the Activities of the Joint Research Centre (JRC) carried out under the Euratom Treaty, COM(2013)734 final* [Díchoimisiúnú Suiteálacha Núicléacha agus Bainistiú Dramhaíola Radaighníomhaí: Bainistiú Dlíteanas Núicléach ag eascairt as Gníomhaíochtaí an Airmheáin Chomhpháirtigh Taighde (JRC) arna ndéanamh faoi Chonradh Euratom, COM(2013)734 final]

- (10) Tugtar leis an Rialachán seo freagairt ar riachtanais shainaitheanta an Chreata Airgeadais Ilbhliantúil don tréimhse ón 1 Eanáir 2021 go dtí an 31 Nollaig 2027, agus leagtar síos leis imchlúdach airgeadais do chláir chúnaimh um dhíchoimisiúnú núicléach aonaid 1 go 4 de stáisiún núicléach Kozloduy sa Bhulgáir (clár Kozloduy) agus aonaid 1 agus 2 de stáisiún núicléach Bohunice V1 sa tSlóvaic (Clár Bohunice), agus do dhíchoimisiúnú agus bainistiú ar bhreosla spíonta agus ar dhramhaíl radaighníomhach ar shuiteálacha núicléacha JRC de chuid an Choimisiúin féin i gceithre shuíomh: JRC-Geel sa Bheilg, JRC-Karlsruhe sa Ghearmáin, JRC-Ispra san Iodáil agus JRC-Petten san Ísiltír (clár JRC um dhíchoimisiúnú agus bainistiú dramhaíola), arb éard a bheidh ann an príomh-mhéid tagartha, de réir bhrí phointe 17 de Chomhaontú Idirinstitiúideach an 2 Nollaig 2013 idir Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle agus an Coimisiún maidir leis an smacht buiséadach, le comhar in ábhair bhuiséadacha agus le bainistíocht fhóna airgeadais⁹, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle le linn an nós imeachta bhuiséadaigh bhliantúil.
- (11) Tá feidhm ag Rialachán (AE, Euratom) 2018/1046 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (an 'Rialachán Airgeadais') maidir leis an gClár seo. Leis an Rialachán Airgeadais, leagtar síos rialacha maidir le cur chun feidhme bhuiséad an Aontais, lena n-áirítear na rialacha maidir le deontais, duaiseanna, soláthar, bainistíocht indíreach, ionstraimí airgeadais, ráthaíochtaí buiséadacha, cúnamh airgeadais agus aisíocaíocht a dhéanamh le saineolaithe seachtracha.

⁹ Comhaontú Idirinstitiúideach an 2 Nollaig 2013 idir Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle agus an Coimisiún maidir le smacht buiséadach, comhar in ábhair bhuiséadacha agus bainistíocht fhóna airgeadais (IO C 373, 20.12.2013, lch. 1)

(12) I gcomhréir leis an Rialachán Airgeadais, Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 883/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁰, agus Rialacháin (CE, Euratom) Uimh. 2988/95¹¹, (Euratom, CE) Uimh. 2185/96¹² agus (AE) 2017/1939¹³ ón gComhairle, ní mór leasanna airgeadais an Aontais a chosaint trí bhíthin bearta comhréireacha, lena n-áirítear bearta a bhaineann le neamhrialtachtaí a chosc, a bhrath, a cheartú agus a imscrúdú, lena n-áirítear calaois, le cistí a cailleadh, a íocadh go mícheart nó a úsáideadh go mícheart a ghnóthú agus, i gcás inarb iomchuí, le pionóis riaracháin a fhorchur. Go háirithe, i gcomhréir le Rialacháin (AE, Euratom) Uimh. 883/2013 agus (Euratom, CE) Uimh. 2185/96 féadfaidh an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) imscrúduithe riaracháin a dhéanamh, lena n-áirítear seiceálacha agus cigireachtaí ar an láthair, d'fhonn a shuí ar tharla calaois, éilliú nó aon ghníomhaíocht neamhdhleathach eile a dhéanann difear do leasanna airgeadais an Aontais. Tugtar de chumhacht d'Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh (OIPE), i gcomhréir le Rialachán (AE) 2017/1939, cionta coiriúla i gcoinne leasanna airgeadais an Aontais, dá bhforáiltear i dTreoir (AE) 2017/1371 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, a imscrúdú agus a ionchúiseamh¹⁴. I gcomhréir leis an Rialachán Airgeadais, aon duine nó aon eintiteas a fhaigheann cistiú ón Aontas ní mór dó comhoibriú go hiomlán maidir le cosaint leasanna airgeadais an Aontais, na cearta agus an rochtain is gá a thabhairt don Choimisiún, do OLAF, don Chúirt Iniúchóirí agus, i leith na mBallstát sin atá rannpháirteach sa chomhar feabhsaithe de bhun Rialachán (AE) 2017/1939, do OIPE, agus a áirithiú go dtabharfaidh aon tríú páirtithe a bheidh páirteach i gcur chun feidhme cistí ón Aontas cearta coibhéiseacha.

¹⁰ Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 883/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Meán Fómhair 2013 maidir le himscrúduithe arna ndéanamh ag an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1073/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Rialachán (Euratom) Uimh. 1074/1999 ón gComhairle (IO L 248, 18.9.2013, lch. 1)

¹¹ Rialachán (CE, Euratom) Uimh. 2988/95 ón gComhairle an 18 Nollaig 1995 maidir le leasanna airgeadais na gComhphobal Eorpach a chosaint (IO L 312, 23.12.95, lch. 1)

¹² Rialachán (Euratom, CE) Uimh. 2185/96 ón gComhairle an 11 Samhain 1996 maidir le seiceálacha agus cigireachtaí ar an láthair arna ndéanamh ag an gCoimisiún chun leasanna airgeadais na gComhphobal Eorpach a chosaint i gcoinne na calaoise agus neamhrialtachtaí eile (IO L 292, 15.11.96, lch. 2)

¹³ Rialachán (AE) 2017/1939 ón gComhairle an 12 Deireadh Fómhair 2017 lena gcuirtear chun feidhme comhar feabhsaithe maidir le bunú Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh ('OIPE') (IO L 283, 31.10.2017, lch. 1)

¹⁴ Treoir (AE) 2017/1371 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Iúil 2017 maidir leis an gcomhrac in aghaidh na calaoise ar leasanna airgeadais an Aontais trí bhíthin an dlí choiriúil (IO L 198, 28.7.2017, lch. 29)

- (13) Ní dochar an Rialachán seo do thoradh aon nósanna imeachta maidir le Státchabhair a d'fhéadfaí a chur ar bun i gcomhréir le hAirteagail 107 agus 108 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh.
- (14) Féadfar athbhreithniú a dhéanamh ar mhéid na leithreasaí arna leithdháileadh ar an gclár, chomh maith leis an gclárthréimhse agus ar dháileadh na gcistí ar na gníomhaíochtaí, bunaithe ar thorthaí na dtuarascálacha meastóireachta meántearma agus na dtuarascálacha meastóireachta deiridh. Féadfar solúbthacht bhuiséadach bhreise a bhaint amach trí chistí a athdháileadh ar ghníomhaíochtaí i gcás inar gá tosaíocht a thabhairt do ghníomhaíochtaí a rannchuidíonn chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin sábháilteachta a bhaineann le díchoimisiúnú agus le bainistiú dramhaíola radaighníomhaí ar aonaid 1 go 4 de stáisiún núicléach Kozloduy sa Bhulgáir agus ar aonaid 1 agus 2 de stáisiún núicléach Bohunice V1 sa tSlóvaic, gan dochar do na gníomhaíochtaí eile arna ndéanamh faoin Rialachán seo agus i gcomhréir leis an Rialachán Airgeadais.
- (15) Ba cheart baint a bheith ag an gClár freisin le cruthú eolais agus le comhroinnt na taithí agus na gceachtanna a foghlaimíodh maidir leis an bpróiseas díchoimisiúnúcháin arna ghnóthú faoin gClár seo, agus ba cheart sin a scaipeadh san Aontas, i gcomhordú agus i sineirge leis an gclár ábhartha eile de chuid an Aontais um ghníomhaíochtaí díchoimisiúnúcháin sa Liotuáin; ós rud é go dtugann bearta den sórt sin an breisluach is mó don Aontas agus go gcuireann siad le sábháilteacht na n-oibrithe agus an phobail i gcoitinne chomh maith le cosaint an chomhshaoil. Ba cheart raon feidhme, nós imeachta agus gnéithe eacnamaíocha an chomhair a shonrú sa chlár oibre ilbhliantúil agus d'fhéadfadh siad a bheith faoi réir comhaontuithe idir na Ballstáit agus/nó leis an gCoimisiún.

- (15a) Ba cheart do JRC scaipeadh eolais i measc geallsealbhóirí éagsúla de chuid an Aontais (e.g. trí anailís mhargaidh, athbhreithnithe agus measúnuithe a dhéanamh ar riachtanais eolais san Aontas, treoracha féideartha le haghaidh comhair a shainaitheint, mar aon le geallsealbhóirí leasmhara agus réimsí ina mbeadh an breisluach is mó ag baint le heolas arna chruthú i gcur chun feidhme an chláir, lena bhforbrófaí formáidí le haghaidh comhroinnt eolais) ar bhealach comhordaithe. Ba cheart do JRC scaipeadh an eolais a chruthaítear a mhaoiniú. Féadfaidh aon Bhallstát forbairt nasc agus malartuithe a thionscnamh ar mhaithe le heolas a scaipeadh.
- (16) Ba cheart díchoimisiúnú na saoráidí núicléacha agus an bainistiú dramhaíola radaighníomhaí a chumhdaítear leis an Rialachán seo a dhéanamh agus leas á bhaint as an saineolas teicniúil is fearr atá ar fáil, agus aird chuí á tabhairt ar chineál agus ar shonraíochtaí teicneolaíocha na suiteálacha atá le díchoimisiúnú, chun sábháilteacht agus an éifeachtúlacht is fearr is féidir a áirithiú, agus ar an dóigh sin, na dea-chleachtais idirnáisiúnta a chur san áireamh.
- (17) Ba cheart don Bhulgáir, don tSlóvaic agus don Choimisiún faireachán agus rialú éifeachtach ar éabhlóid an phróisis díchoimisiúnúcháin a áirithiú chun an breisluach is airde de chuid an Aontais den chistiú arna leithdháileadh faoin Rialachán seo a áirithiú, cé gur ar an dá Bhallstát lena mbaineann atá an fhreagracht deiridh as an díchoimisiúnú. Áirítear leis sin tomhas éifeachtach ar fheidhmíocht, agus bearta ceartaitheacha a achtú i gcás inar gá. Chuige sin, ba cheart coiste a bhunú a mbeadh feidhmeanna faireacháin agus faisnéise aige agus ba cheart ionadaí ón gCoimisiún agus ón mBallstát lena mbaineann a bheith ina gcomhchathaoirligh air. Ar an gcaoi chéanna, cabhraíonn grúpa saineolaithe neamhspleácha ó na Ballstáit arna gceapadh ag an gCoimisiún le clár JRC um dhíchoimisiúnú agus bainistíocht dramhaíola.
- (18) De bhun mhíreanna 22 agus 23 de Chomhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr, ba cheart meastóireacht a dhéanamh ar an gClár seo ar bhonn na faisnéise arna bailiú i gcomhréir le ceanglais faireacháin shonracha, agus ag an am céanna ualach riaracháin, go háirithe ar na Ballstáit, agus ró-rialáil, a sheachaint. Ar na ceanglais sin ba cheart a áireamh, i gcás inarb iomchuí, táscairí intomhaiste mar bhonn chun meastóireacht a dhéanamh ar éifeachtaí iarbhir an Chláir.

- (19) Ba cheart na gníomhaíochtaí faoi chláir Kozloduy agus Bohunice a shainnithint laistigh de na teorainneacha arna sainiú leis na pleananna díchoimisiúnúcháin a thíolaic an Bhulgáir agus an tSlóvaic faoi Rialachán 2013/1368/Euratom ón gComhairle. Sainíodh leis na pleananna sin raon feidhme na gclár, staideanna deiridh agus dátaí deiridh an díchoimisiúnúcháin; cumhdaítear leo na gníomhaíochtaí díchoimisiúnúcháin, an sceideal gaolmhar a ghabhann leo, na costais agus na hacmhainní daonna is gá.
- (20) Ba cheart gníomhaíochtaí faoi chláir Kozloduy agus Bohunice a dhéanamh le hiarracht chomhpháirteach airgeadais ón Aontas agus ón mBulgáir agus ón tSlóvaic faoi seach, i gcomhréir leis an gcleachtas cómhaoinithe arna bhunú faoi na cláir réamhtheachtacha.
- (21) Ba cheart Rialachán (Euratom) Uimh. 1368/2013 ón gComhairle¹⁵ a aisghairm.
- (22) Tugadh an aird chuí ar Thuarascáil Speisialta Uimh. 22/2016 ó Chúirt Iniúchóirí na hEorpa 'Cláir chúnaimh um dhíchoimisiúnú núicléach an Aontais sa Liotuáin, sa Bhulgáir agus sa tSlóvaic: dul chun cinn déanta ó 2011 ach dúshlán ríthábhachtacha amach anseo fós'.
- (23) Chun coinníollacha aonfhoirmeacha a áirithiú maidir le hAirteagal 3 den Rialachán seo a chur chun feidhme, ba cheart cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Choimisiún. Ba cheart na cumhachtaí sin a fheidhmiú i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁶.

¹⁵ Rialachán (Euratom) Uimh. 1368/2013 ón gComhairle an 13 Nollaig 2013 maidir le tacaíocht an Aontais do na cláir chúnaimh um dhíchoimisiúnú núicléach sa Bhulgáir agus sa tSlóvaic, agus lena n-aisghairtear Rialachán (Euratom) Uimh. 549/2007 agus (Euratom) Uimh. 647/2010 (IO L 346, 20.12.2013, lch. 1)

¹⁶ Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Feabhra 2011 lena leagtar síos na rialacha agus na prionsabail ghinearálta a bhaineann leis na sásraí maidir le rialú ag na Ballstáit ar fheidhmiú cumhachtaí cur chun feidhme ag an gCoimisiún (IO L 55, 28.2.2011, lch. 13)

- (24) Tá feidhm ag rialacha airgeadais cothrománacha arna nglacadh ag Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle ar bhonn Airteagal 322 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh maidir leis an Rialachán seo. Leagtar síos na rialacha sin sa Rialachán Airgeadais agus cinntear leo go háirithe an nós imeachta maidir leis an mbuiséad a bhunú agus a chur chun feidhme trí dheontais, soláthar, duaiseanna agus cur chun feidhme indíreach, agus foráiltear leo do sheiceálacha ar fhreagracht na ngníomhaithe airgeadais. [Na rialacha a ghlactar ar bhonn Airteagal 322 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, baineann siad freisin le buiséad an Aontais a chosaint i gcás easnaimh ghinearálaithe i dtaca le smacht reachta sna Ballstáit, ós rud é gur réamhchoinníoll riachtanach é urramú an smachta reachta i dtaca le bainistíocht fhóna airgeadais agus cistiú éifeachtach ón Aontas].
- (25) *(scriosta)*
- (26) Na cineálacha maoiniúcháin agus na modhanna cur chun feidhme a úsáidfeadh faoin Rialachán seo, is ar bhonn a fhóna atá siad ó thaobh cuspóirí sainiúla na ngníomhaíochtaí a bhaint amach agus torthaí a bhaint amach ba cheart iad a roghnú, agus aird á tabhairt, go háirithe, ar chostais rialuithe, ar an ualach riaracháin, agus ar riosca an neamhchomhlíonta a mheastar a bheith ann. Ba cheart, leis sin, cuimhneamh ar úsáid a bhaint as cnapshuimeanna, as rátaí comhréidhe agus as costais aonaid, agus as maoiniú nach mbaineann le costais dá dtagraítear in Airteagal 125(1) den Rialachán Airgeadais.

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

Airteagal 1

Ábhar

Bunaítear leis an Rialachán seo an Clár Airgeadais Tiomnaithe um 'Díchoimisiúnú Saoráidí Núicléacha agus Bainistiú Dramhaíola Radaighníomhaí' (an 'Clár') don tréimhse ón 1 Eanáir 2021 go dtí an 31 Nollaig 2027, lena ndírítear ar riachtanais shainaitheanta ar bhonn reatha. Tacóidh sé leis an méid seo a leanas:

- (a) díchoimisiúnú sábháilte aonaid 1 go 4 ag stáisiún núicléach Kozloduy sa Bhulgáir (clár Kozloduy) agus aonaid 1 agus 2 ag stáisiún núicléach Bohunice V1 sa tSlóvaic (clár Bohunice), lena n-áirítear bainistiú dramhaíola radaighníomhaí, i gcomhréir le riachtanais shainaitheanta an phlean díchoimisiúnúcháin ar leith, agus
- (b) cur chun feidhme an phróisis díchoimisiúnúcháin agus bainistiú dramhaíola radaighníomhaí shuiteálacha núicléacha an Choimisiúin féin ag suíomhanna de chuid an Airmheáin Chomhpháirtigh Taighde (JRC), mar atá JRC-Geel sa Bheilg, JRC-Karlsruhe sa Ghearmáin, JRC-Ispra san Iodáil agus JRC-Petten san Ísiltír (clár JRC um dhíchoimisiúnú agus bainistiú dramhaíola).

Leagtar síos leis cuspóirí an Chláir, an buiséad don tréimhse 2021–2027, na foirmeacha cistiúcháin ón Aontas agus na rialacha a bhaineann leis an gcistiú sin a sholáthar.

Airteagal 2
Sainmhínte

Chun críocha an Rialacháin seo, tá feidhm ag na sainmhínte seo a leanas:

- (1) ciallaíonn 'díchoimisiúnú' bearta riaracháin agus teicniúla i gcomhréir leis an dlí náisiúnta lena gceadaítear roinnt de na rialuithe rialála nó iad go léir a bhaint ó shaoráid núicléach agus arb é is aidhm leo a áirithiú go ndéanfar cosaint fhadtéarmach ar an bpobal agus ar an gcomhshaol, lena n-áirítear laghdú ar leibhéil radanúiclidí iarmharacha sna hábhair agus ar láthair na saoráide;
- (2) ciallaíonn 'plean díchoimisiúnúcháin' an doiciméad ina bhfuil faisnéis mhionsonraithe maidir leis an díchoimisiúnú beartaithe agus lena gcumhdaítear an méid seo a leanas: an straitéis díchoimisiúnaithe roghnaithe; sceideal, cineál agus seicheamh na ngníomhaíochtaí díchoimisiúnúcháin; an straitéis bainistithe dramhaíola a chuirtear i bhfeidhm, lena n-áirítear imréiteach; an staid deiridh atá beartaithe; stóráil agus diúscairt na dramhaíola ó dhíchoimisiúnú; an t-amchlár le haghaidh díchoimisiúnaithe; na meastacháin chostais chun díchoimisiúnú a thabhairt i gcrích; agus na cuspóirí, na torthaí a bhfuiltear ag súil leo, na garspriocanna, na spriocdhátaí, chomh maith leis na heochairtháscairí feidhmíochta comhfhreagracha, lena n-áirítear, de réir mar is iomchuí, na táscairí luachbhunaithe tuillte. Is é sealbhóir ceadúnais na saoráide núicléiche a ullmhaíonn an plean agus léirítear é sin i gclár oibre ilbhliantúla an Chláir;
- (3) ciallaíonn 'clár Bohunice' an chuid sin den Chlár a bhaineann le díchoimisiúnú núicléach aonaid imoibreora 1 agus 2 ag stáisiún núicléach Bohunice V1, atá lonnaithe in Jaslovské Bohunice, sa tSlóvaic;
- (4) ciallaíonn 'clár Kozloduy' an chuid sin den Chlár a bhaineann le díchoimisiúnú núicléach aonaid imoibreora 1, 2, 3 agus 4 ag stáisiún núicléach Kozloduy, atá lonnaithe in Kozloduy, sa Bhulgáir;

- (5) ciallaíonn 'clár JRC um dhíchoimisiúnú agus bainistiú dramhaíola' an chuid sin den Chlár a bhaineann le díchoimisiúnú núicléach agus bainistiú dramhaíola radaighníomhaí ar shuiteálacha núicléacha an Choimisiúin féin ag suíomhanna an Airmheáin Chomhpháirtigh Taighde (JRC), mar atá JRC-Geel atá lonnaithe sa Bheilg, JRC-Karlsruhe atá lonnaithe sa Ghearmáin, JRC-Ispra atá lonnaithe san Iodáil agus JRC-Petten atá lonnaithe san Ísiltír.

Airteagal 3
Cuspóirí an Chláir

1. Tá sé mar chuspóir ginearálta ag an gClár cistiú a chur ar fáil ar mhaithe le díchoimisiúnú saoráidí núicléacha agus bainistiú dramhaíola radaighníomhaí, i gcomhréir leis na riachtanais shainaitheanta.
2. Ar bhonn na riachtanas reatha don tréimhse 2021–2027, tá sé mar aidhm go háirithe ag an gClár:
 - a) cabhrú leis an mBulgáir agus leis an tSlóvaic clár díchoimisiúnúcháin Kozloduy agus clár díchoimisiúnúcháin Bohunice, lena n-áirítear bainistiú agus stóráil dramhaíola radaighníomhaí i gcomhréir le riachtanais shainaitheanta an phlean díchoimisiúnúcháin ar leith agus béim ar leith á leagan ar na dúshlán sábháilteachta a bhaineann lena bhainistiú; agus
 - b) tacú le clár JRC um dhíchoimisiúnú agus bainistiú dramhaíola;agus eolas á chruthú ag an gClár sa phróiseas díchoimisiúnúcháin núicléach agus i mbainistiú dramhaíola radaighníomhaí ag eascairt as na gníomhaíochtaí díchoimisiúnúcháin.
3. Is iad seo a leanas cuspóirí sonracha an Chláir seo:
 - (a) na gníomhaíochtaí a áirítear leis na pleananna díchoimisiúnúcháin faoi seach a dhéanamh, imoibreoírí Kozloduy agus Bohunice a dhíchóimeáil agus a dhí-éilliú, lena n-áirítear córais, struchtúir agus comhphárteanna gaolmhara, foirgnimh chúnta agus bainistiú sábháilte dramhaíola radaighníomhaí i gcomhréir le riachtanais shainaitheanta na bpleananna díchoimisiúnúcháin agus na tacaíochta acmhainní daonna faoi seach agus a scaoileadh ó rialuithe rialála a shaothrú;

- (b) tacú leis an bplean díchoimisiúnúcháin agus na gníomhaíochtaí a dhéanamh i gcomhréir le dlí náisiúnta an Bhallstáit óstaigh chun suiteálacha núicléacha an Choimisiúin féin ag suíomhanna an Airmheáin Chomhpháirtigh Taighde (JRC) a dhíchóimeáil agus a dhí-éilliú, bainistiú sábháilte ar dhramhaíl radaighníomhach ghaolmhar agus, nuair is iomchuí, aistriú roghnach na ndliteanas núicléach gaolmhar ó JRC go dtí na Ballstáit óstacha a ullmhú. Ní fhorchuirfear an t-aistriú sin ar aon Bhallstát óstach agus beidh sé faoi réir comhaontú déthaobhach frithpháirteach idir an Coimisiún agus na Ballstáit óstacha. Áireofar sa chomhaontú déthaobhach frithpháirteach sin go n-íocfaidh an tAontas na costais uile a bhaineann le díchoimisiúnú suiteálacha núicléacha an Choimisiúin féin ag suíomhanna an Airmheáin Chomhpháirtigh Taighde (JRC), mar aon leis na costais a bhaineann leis an dramhaíl radaighníomhach ghaolmhar a stóráil, agus go gcomhlíonfaidh sé go hiomlán Treoir 2011/70/Euratom¹⁷ ón gComhairle;
- (c) le go bhforbróidh JRC naisc agus malartuithe idir geallsealbhóirí an Aontais maidir le díchoimisiúnú núicléach, d'fhonn a áirithiú go scaipfear eolas agus go gcuirfear taithí i ngach réimse ábhartha chun úsáid, amhail taighde agus nuálaíocht, rialáil agus oiliúint, agus d'fhonn sineirgí de chuid an Aontais a d'fhéadfadh a bheith ann a fhorbairt.
4. Leagtar amach tuairisc mhionsonraithe ar na cuspóirí sonracha in Iarscríbhinní I, II agus III. Bunaithe ar thoradh na meastóireachta dá dtagraítear in Airteagal 10, féadfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, Iarscríbhinní I nó II a mhodhnú, i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 12(2).

¹⁷ Treoir 2011/70/Euratom ón gComhairle an 19 Iúil 2011 lena mbunaítear creat Comhphobail maidir le bainistiú freagrach agus sábháilte ar bhreosla spíonta agus ar dhramhaíl radaighníomhach, IO L 199, 2.8.2011, lgh. 48–56.

Airteagal 4

Buiséad

1. Is é EUR 466 000 000 i bpraghsanna reatha a bheidh san imchlúdach airgeadais do chur chun feidhme an Chláir don tréimhse ón 1 Eanáir 2021 go dtí an 31 Nollaig 2027.
2. Déanfar dáileadh an mhéid dá dtagraítear i mír 1 a mhiondealú sna catagóirí caiteachais seo a leanas:
 - (a) EUR 63 000 000 le haghaidh gníomhaíochtaí faoi chlár Kozloduy;
 - (b) EUR 55 000 000 le haghaidh gníomhaíochtaí faoi chlár Bohunice;
 - (c) EUR 348 000 000 le haghaidh gníomhaíochtaí faoi chlár JRC um dhíchoimisiúnú agus bainistiú dramhaíola, lena n-áirítear gníomhaíochtaí chun an cuspóir sonracha a shainítear in Airteagal 3, mír 3(c) a bhaint amach.
3. Féadfar solúbthacht bhuiséadach a bhaint amach trí chistí a athdháileadh ar ghníomhaíochtaí an Chláir, tar éis na meastóireachtaí dá dtagraítear in Airteagal 10 agus i gcomhréir leis an Rialachán Airgeadais, agus tosaíocht á tabhairt do ghníomhaíochtaí a rannchuidíonn chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin sábháilteachta a bhaineann le díchoimisiúnú agus le bainistiú dramhaíola radaighníomhaí.
4. Féadfar a chumhdach leis an méid dá dtagraítear i mír 1 speansais a bhaineann leis na gníomhaíochtaí a áirítear sna pleananna díchoimisiúnúcháin faoi seach i dtaca leis an gClár a chur chun feidhme, amhail gníomhaíochtaí ullmhúcháin, faireacháin, rialúcháin, iniúchóireachta agus meastóireachta, lena n-áirítear córais teicneolaíochta faisnéise chorparáideacha.
5. Féadfar gealltanais bhuiséadacha maidir le gníomhaíochtaí ar faide iad ná bliain airgeadais amháin a roinnt ina dtráthchodanna bliantúla thar roinnt blianta.

Airteagal 4a

Scaipeadh eolais

1. Scaipfean an t-eolas a chruthófar i bpróiseas cur chun feidhme an Chláir ar leibhéal an Aontais.
2. Déanfar na gníomhaíochtaí chun an ghníomhaíocht dá dtagraítear i mír 1 a chur i gcrích a mhaoiniú faoi chlár JRC um dhíchoimisiúnú agus bainistiú dramhaíola. Is é JRC a chomhordóidh struchtúru an eolais agus scaipeadh an eolais sin ar na Ballstáit.
3. Áireofar agus sainmhíneofar próiseas scaipthe an eolais sa chlár oibre dá dtagraítear in Airteagal 8.

Airteagal 5

Cur chun feidhme agus foirmeacha cistiúcháin ón Aontas

1. Is tríd an mbainistíocht dhíreach a chuirfean an Clár chun feidhme i gcomhréir leis an Rialachán Airgeadais nó tríd an mbainistíocht indíreach le comhlachtaí dá dtagraítear in Airteagal 62(1)(c) den Rialachán Airgeadais.
2. Féadfaidh an Clár cistiú a chur ar fáil ar cheann de na bealaí a leagtar síos sa Rialachán Airgeadais.

Airteagal 6

Gníomhaíochtaí incháilithe

Ní bheidh ach na gníomhaíochtaí lena gcuirtear chun feidhme na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 3 agus a dtugtar tuairisc orthu in Iarscríbhinní I, II agus III incháilithe chun cistiú a fháil.

Airteagal 7
Rátaí cómhaoinithe

Ní bheidh uasráta cómhaoinithe an Aontais is infheidhme thar an tréimhse dá dtagraítear in Airteagal 4 níos airde ná 50 % do chlár Kozloduy agus ní bheidh sé níos airde ná 50 % do chlár Bohunice, agus é gan dochar d'Airteagal 190(1) den Rialachán Airgeadais. Is iad an Bhulgáir agus an tSlóvaic faoi seach a chuirfidh an chuid eile den chómhaoiniú ar fáil. Tabharfaidh an tAontas cistiú 100 % do na gníomhaíochtaí is gá le haghaidh an scaipeadh eolais dá dtagraítear in Airteagal 4a.

Airteagal 8
Cláir oibre

1. Is le cláir oibre ilbhliantúla i gcomhréir le hAirteagal 110 den Rialachán Airgeadais a chuirfear clár Bohunice agus clár Kozloduy chun feidhme.
 - 1a. Déanfar an clár oibre ilbhliantúil sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 12(2).
2. Déanfar clár JRC um dhíchoimisiúnú agus bainistiú dramhaíola a chur chun feidhme le cláir oibre ilbhliantúla i gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar amach in Airteagal 4 de Chinneadh 96/282/Euratom ón gCoimisiún maidir le hatheagar a chur ar an Airmheán Comhpháirteach Taighde.
 - 2a. Léireofar sna cláir oibre ilbhliantúla dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2 na pleananna díchoimisiúnúcháin a bheidh mar bhonnlíne d'fhaireachán agus do mheastóireacht na gclár.
3. Sonrófar sna cláir oibre ilbhliantúla dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2 an staid reatha, na cuspóirí, na torthaí a bhfuiltear ag súil leo, na táscairí feidhmíochta gaolmhara agus an amlíne maidir le húsáid na gcistí agus saineofar chomh maith leis na sonraí maidir le scaipeadh eolais.

Airteagal 9
Faireachán agus tuairisciú

1. Leagtar amach in Iarscríbhinn IV na táscairí a úsáidfeadh le tuairisciú a dhéanamh ar dhul chun cinn an Chláir maidir le baint amach na gcuspóirí a leagtar amach in Airteagal 3.
2. Leis an gcóras tuairiscithe ar fheidhmíocht áiritheofar go mbaileofar na sonraí is gá chun faireachán a dhéanamh ar chur chun feidhme agus torthaí an chláir ar dhóigh atá éifeachtúil, éifeachtach agus tráthúil. Chuige sin, forchuirfeadh ceanglais tuairiscithe atá comhréireach leis na costais fhoriomlána agus na rioscaí gaolmhara cláir ar fhaighteoirí cistí ón Aontas agus, i gcás inarb ábhartha, ar Bhallstáit.
3. Ag deireadh gach bliana, ullmhóidh an Coimisiún tuarascáil ar dhul chun cinn maidir le cur chun feidhme na hoibre a rinneadh sna blianta roimhe sin, lena n-áirítear ráta na ngníomhaíochtaí a eascraíonn as glaonna ar thairiscintí, agus cuirfidh sé faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle í.

Airteagal 10
Meastóireacht

1. Déanfar meastóireachtaí go tráthúil ionas go bhféadfar leas a bhaint astu sa phróiseas cinnteoireachta.
2. Déanfar meastóireacht eatramhach ar an gclár a luaithe a bheidh faisnéis leordhóthanach ar fáil faoi chur chun feidhme an Chláir, ach tráth nach déanaí ná ceithre bliana ó thosach na tréimhse a shonraítear in Airteagal 1. Tabharfar aghaidh sa mheastóireacht eatramhach freisin ar an raon feidhme atá ann an clár oibre ilbhliantúil dá dtagraítear in Airteagal 8 a mhodhnú.
3. I ndeireadh chur chun feidhme an Chláir, ach tráth nach déanaí ná cúig bliana tar éis dheireadh na tréimhse a shonraítear in Airteagal 1, déanfaidh an Coimisiún meastóireacht deiridh ar an gClár.
4. Cuirfidh an Coimisiún conclúidí na meastóireachtaí chomh maith lena bharúlacha féin in iúl do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle.

Airteagal 11

Iniúchtaí

Iniúchtaí ar úsáid ranníocaíochtaí an Aontais agus ranníocaíochtaí náisiúnta arna ndéanamh ag daoine nó ag eintitis, agus ní hamháin acu iad sin ar thug Institiúidí nó comhlachtaí de chuid an Aontais sainordú dóibh, beidh na hiniúchtaí sin mar bhonn don chinnteacht fhoriomlán de bhun Airteagal 127 den Rialachán Airgeadais.

Airteagal 12

Coiste

1. Tabharfaidh coiste cúnaimh don Choimisiún. Beidh an coiste sin ina choiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
2. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

I gcás ina bhfuiltear chun tuairim an choiste a fháil trí nós imeachta i scríbhinn, déanfar an nós imeachta sin a fhoirceannadh gan toradh más rud é, laistigh den teorainn ama leis an tuairim sin a thabhairt, go gcinneann cathaoirleach an choiste amhlaidh nó go n-iarrann tromlach simplí de chomhaltaí an choiste amhlaidh.

Airteagal 13

Faisnéis, cumarsáid agus poiblíocht

1. Tabharfaidh faighteoírí cistithe ón Aontas aitheantas don fhoinse agus áiritheoidh siad infheictheacht an chistithe ón Aontas, (go háirithe nuair a bhíonn na gníomhaíochtaí agus a dtorthaí á bpoibliú,) trí fhaisnéis spriocdhírthe atá comhleanúnach, éifeachtach agus comhréireach a sholáthar do shainghrúpaí éagsúla, lena n-áirítear na meáin agus an pobal.
2. Cuirfidh an Coimisiún chun feidhme gníomhaíochtaí faisnéise agus cumarsáide a bhaineann leis an gClár, agus a bhaineann le gníomhaíochtaí agus torthaí an Chláir. Leis na hacmhainní airgeadais arna leithdháileadh ar an gClár, rannchuideofar le cumarsáid chorparáideach thosaíochtaí polaitiúla an Aontais freisin, a fhad a bhaineann siad sin leis na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 3.

Airteagal 14

Aisghairm

Aisghairtear Rialachán (Euratom) Uimh. 1368/2013.

Airteagal 15

Forálacha idirthréimhseacha

1. Ní dhéanfaidh an Rialachán seo difear do leanúint de na gníomhaíochtaí sin, ná do mhodhnú na ngníomhaíochtaí sin arna dtionscnamh de bhun Rialachán (Euratom) Uimh. 1368/2013, ar Rialachán é a leanfaidh d'fheidhm a bheith aige maidir leis na gníomhaíochtaí sin go dtí go gcuirfear clabhsúr orthu.
2. Ina theannta sin, féadfaidh imchlúdach airgeadais an Chláir na speansais theicniúla agus riaracháin is gá a chumhdach chun an t- aistriú idir cláir Kozloduy agus Bohunice a áirithiú, chomh maith leis na bearta arna nglacadh de bhun Rialachán (Euratom) Uimh. 1368/2013.
3. Más gá, féadfar leithreasuithe a iontráil sa bhuiséad tar éis 2027 chun na speansais dá bhforáiltear in Airteagal 4(3) den Rialachán seo a chumhdach, ionas go mbeifear in ann na gníomhaíochtaí nach mbeidh curtha i gcrích faoin 31 Nollaig 2027 a bhainistiú.

Airteagal 16

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Beidh feidhm aige ón 1 Eanáir 2021.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann na Comhairle

An tUachtarán

1. Is é príomhchuspóir ginearálta chlár Kozloduy cabhrú leis an mBulgáir na dúshláin sábháilteachta a ghabhann le díchoimisiúnú aonaid 1–4 ag stáisiún núicléach Kozloduy a bhainistiú. Is iad seo a leanas na príomhdhúshláin shábháilteachta nach mór aghaidh a thabhairt orthu leis na cláir:
 - (a) Foirgnimh agus comhpháirteanna na n-imoibreoirí a dhíchóimeáil agus a dhí-éilliú i gcomhréir leis na pleananna díchoimisiúnúcháin; ní mór an dul chun cinn a thomhas de réir chainníocht agus chineál na n-ábhar a baineadh agus de réir an luacha tuillte;
 - (b) Bainistiú sábháilte ar an díchoimisiúnú agus ar an dramhaíl radaighníomhach i gcomhréir le riachtanais shainaitheanta an phlean díchoimisiúnúcháin, na n-ábhar gníomhachtaithe agus na n-ábhar díchóimeála faoi seach, lena n-áirítear iad a dhí-éilliú go dtí go ndéantar iad a stóráil go heatramhach nó a dhiúscairt (ag brath ar an gcatagóir dramhaíola), an bonneagar bainistithe dramhaíola agus ábhair a chur i gcrích i gcás inar gá. Ní mór an cuspóir sin a bhaint amach i gcomhréir leis an bplean díchoimisiúnúcháin agus bainistiú riachtanach dramhaíola radaighníomhaí; ní mór an dul chun cinn a thomhas de réir chainníocht agus chineál an ábhair arna scaoileadh ó rialú rialála agus dramhaíl atá á stóráil nó á diúscairt go sábháilte agus de réir an luacha tuillte;
 - (c) leanúint d'íosghrádú guaiseacha raideolaíocha; ní mór an cuspóir sin a thomhas trí mheasúnuithe sábháilteachta ar na gníomhaíochtaí agus ar an tsaoráid, trí bhealaí a shainaithe ina bhféadfadh nochtadh féideartha tarlú agus meastachán a dhéanamh ar dhóchúlacht agus ar mhéid an nochtadh fhéideartha. Tá sé beartaithe i gclár Kozloduy na saoráidí a scaoileadh ó rialú rialála faoi 2030, suas go leibhéal chomhfhreagracha saorscaoilte rialála.
2. Comhlánaítear príomhchuspóir ginearálta an chlár leis an aidhm breisluach an Aontais don chlár a mhéadú trí rannchuidiú le scaipeadh eolais (agus giniúint an mhéid sin) ar Bhallstáit uile an Aontais maidir leis an bpróiseas díchoimisiúnúcháin. Sa tréimhse mhaoiniúcháin dar tús 2021, ní mór an méid seo a leanas a chur i gcrích leis an gclár:

- (a) naisc agus malartuithe idir geallsealbhóirí an Aontais a fhorbairt (e.g. Ballstáit, údaráis sábháilteachta, fóntais agus oibreoirí díchoimisiúnúcháin);
- (b) eolas sainráite a dhoiciméadú agus é a chur ar fáil trí aistrithe iltaobhacha eolais maidir le saincheisteanna um dhíchoimisiúnú agus rialachas dramhaíola, dea-chleachtais bhainistíochta, agus dúshláin teicneolaíochta agus próisis dhíchoimisiúnúcháin ar an leibhéal oibríochtúil agus eagraíochtúil araon, d'fhonn sineirgí de chuid an Aontais a d'fhéadfadh a bheith ann a fhorbairt.

Is féidir leis na gníomhaíochtaí sin cistiú 100 % a fháil ón Aontas.

Déanfar an dul chun cinn a thomhas de réir líon na dtáirgí eolais a chruthaítear.

3. Tá diúscairt breosla spíonta agus dramhaíola radaighníomhaí i stór geolaíoch domhain agus an t-ullmhúchán a bhaineann léi eisiata ón imchlúdach airgeadais a shainítear in Airteagal 4(1) den Rialachán seo.

1. Is é príomhchuspóir ginearálta chlár Bohunice cabhrú leis an tSlóvaic na dúshláin sábháilteachta a ghabhann le díchoimisiúnú aonaid 1 agus 2 ag stáisiún núicléach Bohunice VI a bhainistiú. Is iad seo a leanas na príomhdhúshláin sábháilteachta nach mór aghaidh a thabhairt orthu leis na cláir:
 - (a) Foirgnimh agus comhpháirteanna na n-imoibreoírí a dhíchóimeáil agus a dhí-éilliú i gcomhréir leis na pleananna díchoimisiúnúcháin; ní mór an dul chun cinn a thomhas de réir chainníocht agus chineál na n-ábhar a baineadh agus de réir an luacha tuillte;
 - (b) Bainistiú sábháilte ar an díchoimisiúnú agus ar an dramhaíl radaighníomhach i gcomhréir le riachtanais shainaitheanta an phlean díchoimisiúnúcháin, na n-ábhar gníomhachtaithe agus na n-ábhar díchóimeála faoi seach, lena n-áirítear iad a dhí-éilliú go dtí go ndéantar iad a stóráil go heatramhach nó a dhiúscairt (ag brath ar an gcatagóir dramhaíola), lena n-áirítear an bonneagar bainistithe dramhaíola agus ábhair a chur i gcrích i gcás inar gá. Ní mór an cuspóir sin a bhaint amach i gcomhréir leis an bplean díchoimisiúnúcháin agus bainistiú riachtanach dramhaíola radaighníomhaí; ní mór an dul chun cinn a thomhas de réir chainníocht agus chineál an ábhair arna scaoileadh ó rialú rialála agus dramhaíl atá á stóráil nó á diúscairt go sábháilte agus de réir an luacha tuillte;
 - (c) leanúint d'íosghrádú guaiseacha raideolaíocha; ní mór an cuspóir sin a thomhas trí mheasúnuithe sábháilteachta ar na gníomhaíochtaí agus ar an tsaoráid, trí bhealaí a shainaithint ina bhféadfadh nochtadh féideartha tarlú agus meastachán a dhéanamh ar dhóchúlacht agus ar mhéid an noichta fhéideartha. Tá sé beartaithe i gclár Bohunice na saoráidí a scaoileadh ó rialú rialála faoi 2025, suas go leibhéal chomhfhreagracha saorscaoilte rialála.
2. Comhlánaítear príomhchuspóir ginearálta na gclár leis an aidhm breisluach an Aontais don chlár a mhéadú trí rannchuidiú le scaipeadh eolais (agus giniúint an mhéid sin) ar Bhallstáit uile an Aontais maidir leis an bpróiseas díchoimisiúnúcháin. Sa tréimhse mhaoiniúcháin dar tús 2021, ní mór an méid seo a leanas a chur i gcrích leis an gclár:
 - (a) naisc agus malartuithe idir geallsealbhóirí an Aontais a fhorbairt (e.g. Ballstáit, údaráis sábháilteachta, fónais agus oibreoírí díchoimisiúnúcháin);

- (b) eolas sainráite a dhoiciméadú agus é a chur ar fáil trí aistrithe iltaobhacha eolais maidir le saincheisteanna um dhíchoimisiúnú agus rialachas dramhaíola, dea-chleachtais bhainistíochta, agus dúshláin theicneolaíocha agus próisis díchoimisiúnúcháin ar an leibhéal oibríochtúil agus eagraíochtúil araon, d'fhonn sineirgí de chuid an Aontais a d'fhéadfadh a bheith ann a fhorbairt.

Is féidir leis na gníomhaíochtaí sin cistiú 100 % a fháil ón Aontas.

Déanfar an dul chun cinn a thomhas de réir líon na dtáirgí eolais a chruthaítear.

3. Tá diúscairt breosla spíonta agus dramhaíola radaighníomhaí i stór geolaíoch domhain agus an t-ullmhúchán a bhaineann léi eisiata ón imchlúdachairgeadais dá dtagraítear in Airteagal 4(1) den Rialachán seo.

1. Is é príomhchuspóir ginearálta chlár JRC um dhíchoimisiúnú agus bainistiú dramhaíola díchoimisiúnú shuiteálacha JRC an Choimisiúin a shaothrú i gceithre shuíomh: JRC-Geel sa Bheilg, JRC-Karlsruhe sa Ghearmáin, JRC-Ispra san Iodáil agus JRC-Petten san Ísiltír agus chun bainistiú sábháilte a dhéanamh ar an mbreosla spíonta, ar an ábhar núicléach agus ar dhramhaíl radaighníomhach. Comhlánaítear príomhchuspóir ginearálta an chláir leis an aidhm breisluach an Aontais don chlár a mhéadú trí eolas a scaipeadh (agus giniúint an mhéid sin) ar Bhallstáit uile an Aontais maidir leis an bpróiseas díchoimisiúnúcháin. Ní mór do na gníomhaíochtaí a mhaoinítear faoin gclár seo i dtréimhse 2021-2027 an méid seo a leanas a chur i gcrích:

1.1. I gcás gach suímh:

- (a) bainistiú sábháilte a dhéanamh ar dhramhaíl radaighníomhach, ábhar núicléach agus breosla spíonta;
- (b) roghanna a fhiosrú agus a fhorbairt maidir le dliteanais díchoimisiúnúcháin agus bainistithe dramhaíola a aistriú chuig an mBallstát óstach, bunaithe ar an geomhaontú déthaobhach frithpháirteach arna thabhairt i gcrích leis an gCoimisiún;
- (c) naisc agus malartuithe idir geallsealbhóirí an Aontais a fhorbairt (e.g. Ballstáit, údaráis sábháilteachta, fónais agus oibreoirí díchoimisiúnúcháin);
- (d) Eolas sainráite a dhoiciméadú agus é a chur ar fáil trí aistrithe iltaobhacha eolais maidir le saincheisteanna um dhíchoimisiúnú agus rialachas dramhaíola, dea-chleachtais bhainistíochta, agus dúshlán theicneolaíochta agus próisis díchoimisiúnúcháin ar an leibhéal oibríochtúil agus eagraíochtúil araon, d'fhonn sineirgí de chuid an Aontais a d'fhéadfadh a bheith ann a fhorbairt.

1.2. Ag JRC-Ispra (ag brath ar scaoileadh údaruithe sábháilteachta ábhartha ag údaráis na hIodáile) de réir an dlí náisiúnta:

- (a) An dramhaíl stairiúil a aisghabháil, a chóireáil agus a stóráil go sábháilte;
- (b) Ábhar núicléach agus bhreosla spionta a aisghabháil, a chóireáil agus a stóráil go sábháilte;
- (c) Saoráidí dúnta a dhíchoimisiúnú.

Ag JRC-Karlsruhe (ag brath ar scaoileadh údaruithe sábháilteachta ábhartha ag údaráis na Gearmáine) de réir an dlí náisiúnta:

- (d) Trealamh atá imithe i léig a dhíchoimisiúnú;
- (e) Íoslachdú ar fhardal na dramhaíola radaighníomhaí, an ábhair núicléach agus an bhreosla spionta;
- (f) Saoráidí dúnta a dhíchoimisiúnú agus dramhaíl radaighníomhach ghaolmhar a stóráil;
- (g) Céimeanna ullmhúcháin dhíchoimisiúnú na gcodanna tógála.

1.3. Ag JRC-Petten (ag brath ar scaoileadh údaruithe sábháilteachta ábhartha ag údaráis na hOllainne) de réir an dlí náisiúnta:

- (a) Íoslachdú ar fhardal na dramhaíola radaighníomhaí, an ábhair núicléach agus an bhreosla spionta;

(a1) An dramhaíl radaighníomhach stairiúil a aisghabháil, a chóireáil agus a bhainistiú go sábháilte;

- (b) Céimeanna ullmhúcháin dhíchoimisiúnú HFR;

(b1) Díchoimisiúnú shaoráidí HFR agus bainistiú sábháilte dramhaíola radaighníomhaí gaolmhaire.

1.4. Ag JRC-Geel (ag brath ar scaoileadh údaruithe sábháilteachta ábhartha ag údaráis na Beilge) de réir an dlí náisiúnta:

- (a) Trealamh atá imithe i léig a dhíchoimisiúnú;
- (b) Íoslaghdú ar fhardal na dramhaíola radaighníomhaí agus an ábhair núicléach;
- (c) Céimeanna ullmhúcháin dhíchoimisiúnú na gcodanna tógála.

Ní mór an dul chun cinn a thomhas a bheith iomchuí de réir chainníocht agus chineál na dramhaíola atá á stóráil nó á diúscairt go sábháilte, de réir chainníocht agus chineál an ábhair núicléach agus an bhreosla spionta, de réir chainníocht agus chineál na n-ábhar a baineadh. Ní mór dul chun cinn an chláir i gcoitinne a thomhas de réir na dtorthaí a bhfuiltear ag súil leo, na ngarspriocanna, na spriocdhátaí, chomh maith leis na heochairtháscairí feidhmíochta comhfhreagracha, lena n-áirítear, de réir mar is iomchuí, na táscairí luachbhunaithe tuillte.

2. Comhlánaítear príomhchuspóir ginearálta an chláir leis an aidhm breisluach an Aontais don chlár a mhéadú trí eolas a scaipeadh (agus giniúint an mhéid sin) ar Bhallstáit uile an Aontais maidir leis an bpróiseas díchoimisiúnúcháin. Sa tréimhse mhaoiniúcháin dar tús 2021, ní mór an méid seo a leanas a chur i gcrích leis an gclár:

- 2.1. naisc agus malartuithe idir geallsealbhóirí an Aontais a fhorbairt (e.g. Ballstáit, údaráis sábháilteachta, fónais agus oibreoirí díchoimisiúnúcháin);
- 2.2. eolas sainráite a dhoiciméadú agus é a chur ar fáil trí aistrithe iltaobhacha eolais maidir le saincheistanna um dhíchoimisiúnú agus rialachas dramhaíola, dea-chleachtas bhainistíochta, agus dúshláin theicneolaíochta agus próisis díchoimisiúnúcháin ar an leibhéal oibríochtúil agus eagraíochtúil araon, d'fhonn sineirgí de chuid an Aontais a d'fhéadfadh a bheith ann a fhorbairt.

Déanfar an dul chun cinn a thomhas de réir líon na dtáirgí eolais a chruthaítear agus a bhfor-rochtain.

3. Áirítear i raon feidhme an chláir diúscairt breosla spionta agus dramhaíola radaighníomhaí i stór domhain geolaíoch, de réir mar a cheanglaítear le Treoir 2011/70/Euratom ábhartha ón gComhairle.

Táscairí

(1) Bainistiú dramhaíola radaighníomhaí:

- (a) cainníocht agus cineál na dramhaíola atá á stóráil nó á diúscairt go sábháilte agus cuspóirí bliantúla de réir cineáil, lena mbaintear amach garspriocanna an Chláir.

(2) Díchóimeáil agus dí-éilliú:

- (a) cainníocht agus cineál na dramhaíola a baineadh agus cuspóirí bliantúla, lena mbaintear amach garspriocanna an Chláir.
